

РЕШЕНИЕ

№ 7145

гр. София, 25.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 22 състав,
в публично заседание на 28.10.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Величкова

при участието на секретаря Илияна Тодорова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **8926** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Образувано е по искова молба на С. П. С. срещу Столична община за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на сумата от 500 /петстотин/ лева, представляващи претърпени страдания /чувство на нервност, гняв и безсилие/ от невъзможността да упражни правото си на глас на проведените парламентарни избори на 04. 04. 2021 г., поради проявено бездействие на ответника да осигури подвижна избираща кутия в секция на гласуване, поради поставянето на ищцата в задължителна изолация, съгласно Закона за здравето. Претендира се и присъждане на законната лихва върху сумата от 500 /петстотин/ лева от 04. 04. 2021 г. до окончателното изплащане на главницата.

В обстоятелствената част на исковата молба се излагат следните релевантни за спора твърдения:

Ищцата посочва, че на 27. 03. 2021 г. е била поставена под задължителна 14-дневна изолация, съгласно Закона за здравето по настоящия си адрес в [населено място], район „В.“,[жк], [жилищен адрес]03. На 30. 03. 2021 г. тя подала заявление до Столична община, район „В.“ за гласуване на изборите за народни представители, насрочени за 04. 04. 2021 г. в подвижна избираща секция. Получила е отговор, че това заявление следва да бъде адресирано до Столична община, район „С.“, където се

намира нейният постоянен адрес. Ищцата е депозирала такова заявление и до Столична община, район „С.“, в което е посочила, че желае да гласува с подвижна избирателна кутия на 04. 04. 2021 г. по настоящ адрес в район „В.“, където се намира под задължителна изолация. На 04. 04. 2021 г. ищцата е получила телефонно обаждане, че урна е осигурена за гласуване, но не на адреса в [населено място],[жк], а на постоянния ѝ адрес в [населено място], [улица]. В крайна сметка на ищцата не е била осигурена възможност да упражни правото си на глас на парламентарните избори, след като е била поставена под изолация по настоящ адрес. Ответникът е бездействал, като не е вписал ищцата в избирателния списък на подвижните секционни избирателни секции за гласуване на избиратели в район „В.“. Лишаването от правото да гласува причинило да ищцата огромен стрес и дисбаланс в емоционално отношение - нервност, гняв, безсилие. Ищцата изпитвала вътрешен дълг и потребност да участва активно в изборния процес, което тя до този момент винаги е правила. Осъзнаването, че общината не е създала необходимите условия за това поставените под задължителна изолация лица да могат да гласуват, създавало у нея чувство, че е непълноправен член на обществото и държавата. Това чувство се подсилвало и от факта, че тя е направила всичко, което законът е изисквал от нея, но въпреки това не е успяла да гласува на 04. 04. 2021 г. Неосигуряването на подвижна избирателна кутия, въпреки подаденото в срок заявление, било в причинна връзка с настъпилите вредоносен резултат.

Моли да бъде осъдена Столична община да заплати сумата от 500 /петстотин/ лева, заедно със законната лихва от 04. 04. 2021 г. до окончателното ѝ плащане, както и направените по делото разноски в размер на 310 лева.

Ответникът – Столична община, чрез процесуалния си представител юрк. Н. М. е депозирал писмен отговор по чл. 131 от ГПК, като оспорва изцяло подадената искова молба. Излага, че в изпълнение на Решение № 2159-НС/02. 03. 2021 г. на ЦИК, кметът на Столична община е издал Заповед № СОА21-РД09-499/01. 04. 2021 г. за образуване и утвърждаване на секции за гласуване на избиратели, поставени под задължителна карантина или задължителна изолация, съгласно Закона за здравето, с подвижна избирателна кутия в изборите за народни представители на 04. 04. 2021 г. Отказът за включване в съответните списъци за гласуване с подвижна избирателна кутия не можел да се приравни на бездействие по чл. 256 от АПК, доколкото нормата визирала неизвършването на фактически действия. Столична община е извършила всички фактически действия по проверка за допустимостта на постъпилите заявления за гласуване по реда, предвиден в Решение № 2159-НС/02. 03. 2021 г. на ЦИК, отчитайки обобщените данни след извършена проверка от страна на СРЗИ за лицата, подали заявление за гласуване с подвижна избирателна кутия. Действията на Столична община, които ищецът определял като бездействие, не представлявали волеизявление, което по някакъв начин да го засяга неблагоприятно и съответно от него не произтичали каквито и да било вреди. Столична община е образувала секции за гласуване на избиратели, поставени под задължителна карантина или задължителна изолация, съгласно Закона за здравето, с подвижна избирателна кутия, както в район „С.“, така и в район „В.“, но в списъците за гласуване в посочените райони са включени само лицата, отговарящи на съответните законови изисквания. Посочва още, че между визираните от ищцата неимуществени вреди и твърдяното бездействие не е налице пряка и непосредствена причинна връзка, тъй като невключването ѝ в

избирателния списък за гласуване с подвижна избирателна кутия в район „В.“ не се дължи на бездействие, а обратното: предприети са били всички действия, съгласно закона и решението на ЦИК. По същество моли да бъде отхвърлена исковата претенция, като неоснователна и недоказана, както и да се присъди юрисконсултско възнаграждение.

Заключението на прокурора от Софийска градска прокуратура е, че исковата претенция е основателна и следва да бъде уважена.

Административен съд - София град, като взе предвид представените по делото писмени доказателства и становищата на страните, прие за установено от фактическа и правна страна следното:

Спрямо С. П. С. е било издадено Предписание за изолация в домашни условия изх. № 22-615985/27. 03. 2021 г. на директора на Столична РЗИ, с което ищцата е била поставена под изолация на адрес: [населено място],[жк], вх. Б, ет. 3, ап. 103. Началната дата, на която ищцата е била поставена под изолация, е 27. 03. 2021 г., а крайната дата е 09. 04. 2021 г.

С. П. С. е подала заявление вх. № РВЕ21-ИЗ04-150/31. 03. 2021 г. до Столична община, район „В.“ за гласуване с подвижна избирателна кутия в изборите за народни представители на 04. 04. 2021 г. в секция за гласуване на избиратели, поставени под задължителна карантина или изолация, съгласно Закона за здравето.

Последвал е отговор от кмета на Столична община, район „В.“, с който е уведомена, че заявлението за гласуване с подвижна избирателна кутия в секция за гласуване на избиратели, поставени под задължителна изолация, следва да бъде подадено до общината, в която е постоянният адрес на гласоподавателя.

Идентично заявление вх. № РСЦ21-ГР94-710/31. 03. 2021 г., е било депозирано и в Столична община, район „С.“.

Със заповед № СОА21-РД09-499/01. 04. 2021 г. на кмета на Столична община са били образувани 51 избирателни секции за гласуване с подвижна избирателна кутия при провеждане на изборите за народни представители за Народно събрание, насрочени за 04. 04. 2021 г. За територията на 24-ти многомандатен изборен район са били образувани избирателна секция №[ЕИК] за район „В.“ и избирателна секция №[ЕИК] за район „С.“. Разпоредено е било лицата, които са подали заявления, да бъдат вписани в избирателните списъци на подвижните секционни избирателни комисии по постоянен адрес на гласоподавателя.

В избирателния списък на секция №[ЕИК], разположена на територията на 24 многомандатен изборен район, Столична община, район „С.“, С. П. С. /№ 31/ е била включена за гласуване с подвижна избирателна кутия.

От извършена служебна справка по Наредба № 14/18. 11. 2009 г. за реда и начина за предоставяне на достъп на органите на съдебната власт до регистъра на населението - Национална база данни „Население“, се установява, че към дата – 04. 04. 2021 г. постоянният и настоящ адрес на С. П. С. е бил в [населено място], [улица], ет. 5.

В процеса са допуснати и събрани гласни доказателствени средства, чрез разпит на В. П. Г.-С., която излага следните обстоятелства:

На всички проведени избори С. П. С. е упражнявала правото си на глас, независимо дали е била в страната или чужбина. На 04. 04. 2021 г. не е успяла да гласува, защото на 27. 03. 2021 г. е била диагностицирана с „Ковид“ и поставена под домашна

изолация. Тя подаде заявление за гласуване с подвижна изборителна кутия в Столична община, район „В.“, откъдето ѝ отговорили, че молбата трябва да се отправи до Столична община, район „С.“. След проведен разговор по телефона служители от район „С.“ я уведомили, че ще бъде изпратена подвижна урна за адреса в [населено място],[жк], който се намира в район „В.“. В деня на изборите ищцата се обадила на своята майка разочарована, защото я уведомили, че урната за гласуване е изпратена на адреса ѝ в [населено място], [улица], а не на адреса, на който е била изолирана. Това много силно я разстроило, защото не успяла да изпълни своя граждански дълг и да гласува, поради административни неразбории. С. П. С. била активен гражданин, ангажиран с провеждането на изборите, доброволец към ЦИК и се чувствала безсилна, след като е направила всичко зависещо от нея, а въпреки това не могла да постигне целения резултат.

При така установеното от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното:

Предявеният иск е процесуално допустим, като подаден от страна, която има правен интерес от водене на настоящото производство, а ответникът е пасивно легитимиран по претенцията. След като са въведени твърдения за причинена вреда на ищеца, която е в причинна връзка с отменено по съдебен ред наказателно постановление, е налице спор по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за вреди от административна дейност, който е подсъден на административните съдилища и в частност, на Административен съд – София град /Тълкувателно постановление № 2/19. 05. 2015 г. по т.дело № 2/2014 г. на ВКС и ВАС на РБ/.

Отговорността по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди по своя характер е обективна, т.е. не е необходимо наличие на вина. Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ държавата и общините носят отговорност за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, като когато вредите са причинени от незаконно действие или бездействие, незаконосъобразността им се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение. Разпоредбата урежда предпоставките, при които възниква задължение за поправяне на причинените вреди, като фактическият състав, при осъществяването на който възниква правото на обезщетение за вреди, включва следните елементи: вреда, незаконен акт, действие и/или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата при или по повод изпълнение на административна дейност; причинна връзка между вредата и акта, действието и/или бездействието.

Държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали те са причинени виновно от отговорното длъжностно лице. Пасивно легитимираният ответник по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, срещу когото следва да се предяви искът за обезщетение, съгласно чл. 205 от АПК е юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Под „орган” и по смисъла на § 1, т. 1 ДР на АПК в случая се има предвид този държавен орган, чиито длъжностни лица със своите действия и/или бездействия са причинили вреди на граждани. Ето защо Столична община като административен орган и юридическо лице се явява надлежният ответник по предявения иск с квалификация чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Ищцата С. П. С. извежда своята претенция за обезщетение от твърдението, че вредите

са й причинени от незаконосъобразно бездействие на ответника, изразяващо се в неосигуряване на подвижна избирателна кутия при провеждане на изборите за народни представители на 04. 04. 2021 г., за да упражни своето право на глас.

Съгласно чл. 28, ал. 3 от ЗМДВИП /в редакцията към 04. 04. 2021 г., преди изм. ДВ. бр. 36/2021 г. в сила от 01. 05. 2021 г./ „избирателите, поставени под задължителна карантина или задължителна изолация съгласно Закона за здравето, гласуват с подвижни избирателни кутии по смисъла на глава четиринадесета, раздел IX от Изборния кодекс при спазване на всички противоепидемични мерки. Срокът за подаване на заявленията за гласуване с подвижна избирателна кутия е не по-късно от три дни преди изборния ден. Органите по чл. 23, ал. 1 от Изборния кодекс вписват избирателите в списъка за гласуване с подвижна избирателна кутия след извършване на проверка в съответната регионална здравна инспекция, за което се изготвя справка“.

Съгласно чл. 37, ал. 1 от ИК /в редакцията преди изм. ДВ. бр. 36/01. 05. 2021 г./ „избирателите, които желаят да гласуват с подвижна избирателна кутия, заявяват желанието си не по-късно от 14 дни преди изборния ден в писмена форма чрез заявление по образец, подписано саморъчно и подадено от упълномощено лице или изпратено по пощата, факс или чрез електронно заявление през интернет страницата на органите по чл. 23, ал. 1 по постоянния адрес или по настоящия адрес, когато е направено искане по чл. 36“.

Съгласно Решение № 2159-НС/02. 03. 2021 г. на ЦИК, право на гласуване с подвижна избирателна кутия в изборите за народни представители имат избирателите с постоянен, съответно настоящ адрес /в случаите, когато са подали заявление и са били вписани в избирателния списък по настоящ адрес/ на територията на населено място, за което е образувана секция, които към 4 април 2021 г. са поставени под задължителна карантина или задължителна изолация съгласно Закона за здравето. Преценката дали избирателят отговаря на условията да гласува с подвижна избирателна кутия в секцията се извършва от органа по чл. 23, ал. 1 от ИК въз основа на проверка в съответната регионална здравна инспекция или Националната информационна система за борба с COVID-19.

В настоящия случай безспорно е обстоятелството, че С. П. С. към дата 04. 04. 2021 г. е била поставена под задължителна изолация на адрес, който не е нито нейният постоянен, нито нейният настоящ адрес, които са в [населено място], [улица], ет. 5.

В изпълнение на законовите си задължения кметът на Столична община е издал заповед, с която са образувани секции за гласуване с подвижна избирателна кутия и е определен техният обхват. За многомандатен 24 изборен район са формирани на територията на район „В.“ и район „С.“ по една такава секция. С. П. С. е била включена в избирателния списък на подвижна секция №[ЕИК], административен район „С.“ по своя постоянен адрес. Към този момент ищцата не е имала настоящ адрес на територията на район „В.“ в частност -[жк], [жилищен адрес]03, респективно не е подавала заявление за включване в избирателен списък по реда на чл. 36 от ИК на този адрес. За да гласува избирател с подвижна избирателна кутия в населено място по настоящия си адрес, той трябва да е подал заявление за това в срок до 31. 03. 2021 г., както и да е включен в избирателен списък по настоящ адрес /чл. 36, ал. 3 във вр. с ал. 1 от ИК/.

Ответникът е уведомил по телефона ищцата за включването й в избирателния списък за гласуване чрез подвижна избирателна кутия в избирателна секция №[ЕИК] на

територията на район „С.“, където е нейният постоянен /вкл. и настоящ/ адрес. Няма извършено никакво незаконосъобразно бездействие от служителите на администрацията на ответника, които са изпълнили нормативно вменените им задължения по организация и провеждане на изборния процес. Ищцата не е имала право да гласува на 04. 04. 2021 г. на изборите за народни представители за Народно събрание в подвижна избирателна секция №[ЕИК] за административен район „В.“, защото не е отговаряла на законовите изисквания за включването ѝ в избирателен списък за адреса, на който е била поставена под задължителна изолация. Мястото на домашна изолация, на което се е намирала С. П. С., към този момент не е бил нито нейният постоянен, нито настоящ адрес.

Едва с изменението на чл. 28, ал. 3 от ЗМДВИП /ДВ. бр. 36/2021 г. в сила 01. 05. 2021 г./, законодателят е предвидил възможността избирателите, поставени под задължителна карантина или задължителна изолация съгласно Закона за здравето, да гласуват в мястото, където са поставени под задължителна карантина или задължителна изолация с подвижни избирателни кутии. Към момента на извършване на твърдяното бездействие обаче /04. 04. 2021 г./, ответникът не е имал законово задължение да осигури на С. П. С. подвижна избирателна кутия за гласуване на адрес: [населено място],[жк], [жилищен адрес]03. Както вече се посочи, такова право са могли да упражнят единствено лицата, които са били поставени под задължителна карантина или изолация и на 04. 04. 2021 г. се намират на своя постоянен или настоящ адрес, като във втория случай те е трябвало в срок до 20. 03. 2021 г. да са подали заявление за гласуване по настоящ адрес и да са включени в избирателните списъци по настоящ адрес.

Поради това съдът приема, че не са доказани всички предпоставки за ангажиране на отговорността на ответника на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за обезщетяване на претърпени от ищеца неимуществени вреди за исковия период. От ответника не е извършено незаконосъобразно бездействие, което да е довело до препятстване упражняването на конституционно гарантираното активно избирателно право на С. П. С..

Съгласно чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на чл. 37 от ЗПП. При този изход на спора в полза на Столична община следва да се присъдят разноските по делото, които представляват юрисконсултско възнаграждение в размер на сумата от 100 /сто/ лева, определен на основание чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ.

По изложените аргументи Административен съд – София град, Второ отделение, 22-ри състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иска с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, предявен от С. П. С. срещу Столична община за присъждане на обезщетение за претърпени

неимуществени вреди в размер на сумата от 500 /петстотин/ лева, заедно с лихва за забава от 04. 04. 2021 г. до окончателното изплащане на главницата.

ОСЪЖДА С. П. С. да заплати на Столична община направените по делото разноси в размер на 100 /сто/ лева.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от деня на съобщението, че решението е изготвено.

СЪДИЯ: